

Селіванова А.М.

студентка,

Науковий керівник: Мороз Р.А.

доктор психологічних наук, доцент,

Миколаївський національний університет

імені В.О. Сухомлинського

СТАНОВЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

Будь-яка діяльність вимагає від спеціаліста певних знань, умінь та навичок. Сукупність цих характеристик складає таке багатогранне поняття, як професійна компетенція. Для психолога особливо важливо сформулювати адекватне уявлення про власну компетентність, адже він працює з іншими людьми, а головний його обов'язок – не нашкодити. Завдяки цим знанням психолог зможе більш успішно, ефективно і продуктивно виконувати свою роботу.

Аналіз попередніх досліджень свідчить, що проблемі формування професійних компетенцій присвячені дослідження вчених: Г. Абрамова, В. Байденка, Л. Берестова, Г. Гребенюк, І. Зимньої, І. Зязюна, Б. Ельконіна, Є. Климова, Н. Кузьміної, В. Куніцина, А. Маркової, Л. Орбан, Н. Ничкало, О. Пехоти, Дж. Равена та ін.

Дуже важливо розвивати професійні компетенції майбутніх психологів під час навчання у вищому навчальному закладі. А це, на нашу думку, неможливо без використання компетентнісного підходу в освіті.

Мета статті полягає у розкритті особливостей формування професійних компетенцій майбутніх психологів під час навчання у ВНЗ.

Реалізація Болонського процесу забезпечує перехід до компетентнісної парадигми в системі вищої професійної освіти. Разом з тим, аналіз даної парадигми дозволяє виявити відмінності дослідницьких підходів до понять «компетенція», «компетентність». Існує дві точки зору, стосовно цих понять. Одні автори зазначають, що ці поняття тотожні [3], інші навпаки, – що вони відрізняються [4, с. 58-64]. Ми не вважаємо ці поняття тотожними: поняття «компетентність» більш широке, воно визначається як результат володіння компетенціями.

Компетентність – це комплексна характеристика особистості, яка проявляється у здатності виконувати певні функції, які визначені колом

професійних повноважень. Компетентність визначає рівень професіоналізму особистості, а її досягнення відбуваються через здобуття нею необхідних для певної професії компетенцій.

Таким чином, під «компетенцією» я розуміється сукупність певних якостей особистості (знання, уміння, навички, способи діяльності), необхідних для професійної діяльності.

Для успішної адаптації в професійній і соціальній сферах випускнику вищого навчального закладу необхідно мати високий рівень професійних компетенцій, що дозволяють ефективно реалізувати себе в спеціальності та забезпечити умови для безперервного кар'єрного росту. Навчання майбутніх психологів у ВНЗ направлено на розвиток сукупності професійних компетенцій [2, с. 104-107]. Формування компетентності психологів представляє собою поетапний процес їх професійно-особистісного становлення в навчальній та професійній діяльності.

Професійна компетенція психолога є досить складним психологічним утворенням, яке включає в себе не лише знання, уміння й навички, а й професійно важливі якості [1, с. 367-340]. До професійно важливих якостей відносяться: відкритість, емпатія, комунікативність, рефлексія, конгруентність, спостережливість, мобільність, стресостійкість, самовладання, цілеспрямованість тощо.

Аналіз сформованої системи підготовки майбутніх психологів довів, що її подальше вдосконалення полягає в цілеспрямованому розвитку професійно значущих знань, умінь, навичок і якостей, які складають основу компетентності випускника вищого навчального закладу.

Вдосконалення системи професійної освіти полягає у використанні компетентнісного підходу в освіті, який включає в себе використання активних методів і технологій навчання. Завдяки цьому активізується пізнавальна і особистісна активність студентів.

Основними шляхами підвищення ефективності формування професійних компетенцій у майбутніх психологів є:

- а) посилення практичної спрямованості всіх видів навчальних занять;
- б) вдосконалення самостійної роботи студентів;
- в) підвищення ролі інформаційних технологій в навчанні студентів.

Таким чином, формування професійних компетенцій є однією з основних тенденцій сучасної вищої професійної освіти. Завдяки

сформованості професійних компетенцій майбутні психологи зможуть стати конкурентоспроможними та успішними професіоналами.

Список використаних джерел:

1. Карандашев В. Н. Психология: Введение в профессию: учебник и практикум для академического бакалавриата / В. Н. Карандашев. – М.: Индательство Юрайт, 2016. – 430 с.
2. Петьков В. А., Филоненко В. А. Самоорганизация как условие профессионального роста специалиста // Вестник Армавирского института социального образования (филиала) РГСУ. 2014. – С. 104-107.
3. Равен Джон. Компетентность в современном обществе. Выявление, развитие и реализация / Пер. с англ. – М.: «Когито-Центр». – 2002. – С. 396.
4. Хуторской А. В. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированной парадигмы образования / А. В. Хуторской // Народное образование. – 2003. – № 2. – С. 58-64.

Цибуркова В.Ю.

студентка,

Одеський національний університет

імені І.І. Мечникова

СУЧАСНИЙ СТАН ПРОБЛЕМИ ТОЛЕРАНТНОСТІ У ПСИХОЛОГІЇ: СПРОБА ТЕОРЕТИЧНОГО АНАЛІЗУ

На заході проблема толерантності загострилася раніше, ніж на пострадянському просторі у психології. Але толерантність як об'єкт дослідження інших наук існує з античних часів, коли був розквіт філософії. Толерантність – це засіб, за допомогою якого людина долає власні межі уявлення щодо звичних явищ навколишнього світу. Усі дослідження толерантності спрямовані на різноманітні докази того, що це необхідна характеристика людини і її потрібно розвивати. Сучасні зовнішні умови ставлять такі вимоги до людини, що вона має бути толерантною, терпимою, поважною, ввічливою по відношенню до тих людей, які, наприклад, порушують психологічні межі чи вносять кардинальні зміни в уявлення про навколишній світ, що викликають дискомфорт. Реальним прикладом є політична ситуація на сході України, котру можна назвати випробуванням толерантності для усіх учасників